Táncold körbe Magyarországot online! – Szatmár

2020/04/06

A sorozat most következő részeiben Szatmárba kalauzoljuk nézőinket, aminek köszönhetően a magyar verbunk és a lassú és friss csárdás lépéseit tanulhatják meg.

Nyolc tájegység jellegzetes táncait tanulhatja meg otthonában az Országos Széchényi Könyvtár segítségével. A táncok tanítását a legkiválóbb gyermekegyüttesek tagjai, a Szarvasi Gyermek Szólótánc fesztivál díjazottjai mutatják be.

A táncokat a MTA BTK Zenetudományi Intézet Néptánckutató Archívuma filmjeivel illusztráljuk, amelyeket az Országos Széchényi Könyvtár YouTube-csatornáján [1] tesszük közzé 2020. március 27-től kezdődően a nagyhét kivételével péntek délután 17 és 18.30 órától.

#táncold körbe Magyarországot online [2]

SZATMÁR
Két epizód: Magyar verbunk (16 perc), Lassú és friss csárdás (18 perc)

Az Alföld északkeleti részén, a Felső-Tisza-vidéken új stílusú táncainknak, a csárdásnak és a verbunknak legszebb, legváltozatosabb darabjait találhatjuk meg. A nemzeti romantika megszületésének idején a 19. században jelentek meg először a táncmesterek és a tánciskolák, amelyek eredményeként gyorsan divatossá vált az új magyar táncstílus, a verbunk és a csárdás.

Magyar verbunk
A Felső-Tisza-vidék egyik legfontosabb és legközismertebb tánctípusa a verbunk. A nemzeti romantika ideáljának megfelelően gyakori a magyar verbunk, vagy magyar szóló elnevezés is. A verbunk a legutóbbi időkig közkedvelt volt, még a két világháború között is sok helyütt kezdték ezzel a tánccal a mulatságot. A férfiak a zenekar előtt csoportosan, karéjban indították a táncot, ami azonban nem volt kötött, mindenki szabadon járta a saját motívumait. Más területeken a verbunkot mutatványos, bemutató jelleggel táncolták. Az Ecsedi-láp vidékén a magyar verbunkot a kiemelkedő tánctudás mértékeként emlegették, amely a mulatságok tetőpontján táncolt fő látványosságnak számított.

Csárdás
A Felső-Tisza-vidék gazdag tánckultúrájának legközkedveltebb darabja a XIX. században divatossá vált csárdás. Elnevezése rendkívül változatos. Használják a lassú, csendes, magyar csárdás, ugrós és félugrós neveket. A csárdás a legutóbbi időkig közkedvelt maradt a Felső-Tisza-vidéken. A hagyomány tovább élését segítette, hogy ezen a vidéken a nemzeti kultúrát őrző és ápoló dzsentri réteg is sajátnak tekintette és táncolta a csárdást. Ezzel elősegítette, hogy a parasztsága tovább őrizze táncát, nem érezvén azt ósdinak, elavultnak.

Változatosak a csárdás összefogódzási módjai: az általános váll- és derékfogás, a társastáncok félderékfogása, az egy- és kétkézfogás. De közkedvelt az oldalt fogás is. A frissben gyakori a kar alatti kiforgatás és a külön figurázás. A lassú elsősorban a két- és egylépéses motívum variációiból, forgásokból, félfordulósból, csapásokból, bokázókból, hátravágásból áll. A frisset elsősorban az különbözteti meg a lassútól, hogy itt a függőleges hullámzás erőteljesebbé válik. A friss főbb motívumai: a cifra, kisharang, felfordulós, hátravágás, hegyező, a kopogó, emelkedő-süllyedő lippentések, és a sok csapásolás. A „körcsárdás”, vagy „négyeselés” az első világháború után vált divatossá. A csárdás közbeni körtánc változatossá tette a táncot, és nem annyira fárasztó, mint a páros csárdás. A csárdás speciális formája a „hármascsárdás”. Bemutató ügyességi táncként, lakodalmi osztótáncként fordul elő, s általában olyan alkalmakkor, amikor kevés a férfi.

Közreműködők: Galga Zenekar, A nyíregyházi Margaréta Táncegyüttes táncosai: Hős Dorina, Gajda Nikoletta, Takács Gábor, Gál Sándor
Felkészítő tanár: Demarcsek Györgyné, Demarcsek György

Videók:

- Szatmári magyar verbunk [3]
- Szatmári csárdás [4]

2020/04/01 - 16:31

Forrás webcím: https://oszk.hu/hirek/tancold-korbe-magyarorszagot-online_szatmar

Hivatkozások:
[1] https://www.youtube.com/user/nemzetikonyvtar/videos
[2] http://www.oszk.hu/hirek/tancold-korbe-magyarorszagot-online
[3] https://youtu.be/7bJckkQRqmk
[4] https://youtu.be/7M4ZpUnnrGM
[5] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek